

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

A. Baggrunden for lovforslaget

Ved OECDs evaluering af det danske forsknings-, innovations- og teknologisystem og den efterfølgende høring i 1994, blev det påpeget, at det danske rådgivningssystem var usammenhængende og uoverskueligt. Især blev det påpeget, at forskningsministeren, regering og Folketing ikke fik sammenhængende råd om udviklingen i dansk og international forskning. OECD anbefalede på denne baggrund, at der skabes en klarere arbejdsdeling i forskningsrådgivningssystemet, herunder at betingelserne for den faglige rådgivning og det tværministerielle samarbejde forbedres.

Ved lov nr. 120 af 4. marts 1996 gennemførte Folketinget en ny lov om forskningsrådgivningssystemet. Forskningsministerens lovforslag af 29. november 1995 havde til sigte at etablere en entydig og sammenhængende forskningsrådgivning med henblik på at styrke dansk forsknings internationale kvalitetsniveau samt at skabe de bedst mulige betingelser for, at forskningen gavner det danske samfund og dermed medvirker til at løse nogle af de problemer, der berører borgerne i deres hverdag, som f.eks. brug af ny teknologi, fødevarernes kvalitet, vores sundhed og miljøets tilstand.

Lovforslaget blev alene vedtaget for så vidt angår Danmarks Forskningsråd og de offentlige forskningsudvalg, mens den del af forslaget, der handlede om en ny struktur for forskningsrådene, i første omgang blev udsat. Danmarks Forskningsråd fik i stedet i loven til opgave inden den 1. oktober 1996 at give en indstilling til forskningsministeren om forskningsrådenes fremtidige organisering og struktur. Dette lovforslag tager udgangspunkt i Danmarks Forskningsråds indstilling af 30. september 1996 og den efterfølgende høring.

De videnskabelige nybrud sker i stigende omfang ved at kombinere tilgang, metode og teori fra forskellige fagområder og ved at anlægge helhedsbetragtninger og forfølge strategiske mål. De faglige discipliner er fortsat grundstammen i forskningsrådenes virke, men forskningens mere og mere tvær-

faglige karakter nødvendiggør oprettelsen af et nyt Forskningsforum, der kan sikre den tværfaglige koordination, samt at forskningsrådene i højere grad fremtræder som en organisatorisk og administrativ helhed over for omverdenen.

B. De gældende regler

De gældende regler for de seks nuværende forskningsråd er fastsat i lov nr. 346 af 24. maj 1989. Ifølge loven oprettes de seks forskningsråd inden for følgende områder: Naturvidenskab, jordbrugs- og veterinærvidenskab, teknisk videnskab, samfundsvidenskab, humaniora og sundhedsvidenskab.

De seks forskningsråds opgave er at rådgive regering og Folketing om væsentlige forskningsspørgsmål og at bistå Forskningspolitisk Råd med faglig rådgivning af betydning for den overordnede forskningspolitik. Forskningsrådene fik endvidere til opgave at rådgive offentlige myndigheder og institutioner, herunder navnlig om den offentlige støtte til forskningen, udnyttelse af forskningsresultater og uddannelse af forskere.

Forskningsrådene har en fondsfunktion og skal ifølge loven støtte dansk forskning i henhold til ansøgning samt fremme forskningsopgaver, som er af væsentlig betydning for forskningen og samfundet i øvrigt.

C. Lovforslaget

Forskningen spiller en central rolle for velfærdssamfundets udvikling med dertil knyttede mål i form af teknologisk fornyelse, øget beskæftigelse, bedre livskvalitet, miljø og sundhed samt kulturel udvikling og personlige udfoldelsesmuligheder. Den samlede danske forskningsindsats er steget markant i de seneste år. De store offentlige investeringer og den øgede politiske opmærksomhed på forskning har stillet en række nye krav til organiseringen af den offentlige forskningsindsats.

De statslige forskningsråds fondsfunktion udgør på linje med basisbevillingerne til universiteterne og andre forskningsudførende institutioner en central streng i finansieringen af dansk forskning. Det er et forskningspolitisk mål at skabe en bedre sammen-